

Закон о изменама и допунама Закона о туризму, који је **ступио на снагу 14.10.2015. године**, настао је као:

- резултат анализе стања на туристичком тржишту
  - сагледавања проблема са којим се суочавају актери туристичке привреде
- извршено је додатно усклађивање са законодавством ЕУ и уведена су појашњења одређених одредаба важећег закона
- као приоритетан задатак дефинисана је потреба смањења сиве економије и успостављање таквог правног оквира који би пружио пуну подршку успешном и ефикасном управљању развојем туризма и који би обезбедио усаглашеност свих закона, којима се регулише област туризма.
- уведени су и поједини нови појмови, који као новина представљају могућност савременијег облика пословања и организовања субјеката у туризму.

Приликом израде Закона:

Размотрени су сви предлози:

- чланова формиране Радне групе
- јединица локалних самоуправа
- Привредне коморе Србије
- представника туристичке привреде и других заинтересованих лица
- у обзир су узета и стечена искуства инспекцијских служби.

Предлози и сугестије са јавне расправе који су били усмерени на побољшање предложеног текста Нацрта закона и који су у духу концепта на којима се исти заснива, уграђени су у текст закона.

Нови појмови у Закону

ПРЕДСТАВНИК НА ТУРИСТИЧКОЈ ДЕСТИНАЦИЈИ јесте физичко лице, које на основу закљученог уговора са организатором туристичког путовања пружа туристима обавештења и упутства у вези са реализацијом програма путовања и обавља друге активности у циљу заштите интереса туриста;

ДЕСТИНАЦИЈСКА МЕНАЏМЕНТ ОРГАНИЗАЦИЈА (DMO) је привредно друштво или друго правно лице основана ради управљања туристичком дестинацијом (планирање, организовање, маркетинг, контрола и вођење), чији оснивачи могу да буду из јавног, цивилног и приватног сектора;

ДЕСТИНАЦИЈСКА МЕНАЏМЕНТ КОМПАНИЈА (DMC) је привредно друштво или друго правно лице, специјализовано за одређену дестинацију, односно регију, са одличним познавањем туристичких ресурса, кадровски оспособљена да креира, организује и реализује туристичке програме и путовања, да посредује у пружању услуге боравка, смештаја, забаве, излета, услуга водича, трансфера и др., повезујући се са свима који пружају услуге на тој дестинацији, а све са циљем пружања професионалних високо квалитетних туристичких услуга;

ТУРИСТИЧКИ КЛАСТЕР је секторска или географска концентрација, међусобно повезаних привредних субјеката, других правних лица или физичких лица, у циљу повезивања заједничких потреба и јачања конкурентности;

ПРОФЕСИОНАЛНИ ОРГАНИЗАТОР КОНГРЕСА (PCO) је привредно друштво или друго правно лице, специјализовано за организацију конгреса (конференције, састанка и сл.) и управљање пословним догађањима;

ТУРИСТИЧКО ПУТОВАЊЕ јесте комбинација две или више туристичких услуга (превоз, смештај и друге туристичке услуге), коју је утврдио или припремио организатор путовања самостално **или по захтеву путника**, у трајању дужем од 24 сата или у краћем трајању ако укључује једно ноћење, као и вишедневни боравак који укључује само услугу смештаја у одређеним терминима или временском трајању које се нуди на продају и продаје по јединственој цени;

Законом је предвиђено је да се:

Управљање туристичким простором сада може поверити и дестинацијској менаџмент организацији, у којој је један од оснивача јавно предузеће, односно Република Србија, аутономна покрајина, општина, град или Град Београд и у којој је капитал тог оснивача већински.

Ради усмеравања и подстицања развоја туризма у буџету Републике Србије предвиђена је, поред постојећих, могућност **доделе средства за:**

- промотивне активности туристичких дестинација и туристичких места, туристичко-културних и туристичких манифестација у земљи и иностранству, као и **програме едукације и усавшавања вештина запослених у туризму;**
- **подстицање унапређења туристичког промета** домаћих туриста и организованог туристичког промета страних туриста.

Предвиђено је да **туристичке организације регије** врше координацију и усмеравање рада туристичких кластера на свом подручју и воде евиденцију туристичких кластера.

Прописују се **услови за директора туристичких организација:**

- 1) стечено **високо образовање** на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету;

2) радно искуство од **седам година, од чега најмање пет година** на руководећим пословима;

3) **активно знање страног језика** који је обухваћен наставним планом и програмом министарства надлежног за послове просвете.

Услови за директора ТО јединице локалне самоуправе се разликују под 2) радно искуство од четири године, од чега најмање две године на руководећим пословима.

Туристичке организације јединице локалне самоуправе

- органи туристичке организације јединице локалне самоуправе јесу: управни одбор, надзорни одбор и директор.
- у погледу броја чланова и послова управног и надзорног одбора, као и послова директора туристичке организације јединице локалне самоуправе сходно се примењују одредбе чл. 35, 36. и 37. овог закона.

Туристичка организација јединице локалне самоуправе дужна је да на захтев министарства и ТОС – а у року од 15 дана достави тражене податке, упитнике, анализе и друге информације које ТО припрема и прикупљања и обрађује.

Влада ближе уређује услове и критеријуме за оснивање туристичке организације јединице локалне самоуправе, као и услове под којима се послови то могу поверити другом правном лицу.

- **За све делатности прописује се обавеза:**
- **за удружење** да мора да **региструје привредну делатност** коју обавља
- **за предузетника** да не може у периоду прекида обављања делатности

Ранији прописани разлози за одузимање лиценце, сада су и обавеза ТА да:

- **нуди или продаје програме путовања на основу уговора са трећим лицима којима је поверио извршење услуга из тог програма путовања** (превоз, број лежајева у одређеном објекту и друго);
- **у случају отказа путовање у законском року изврши повраћај уплаћених средстава;**
- **обезбеди смештај путника за све време трајања уговореног путовања;**
- **обезбеди повратак путника и путници не могу бити неоправдано задржани на путовању дуже него што је предвиђено програмом путовања;**
- туристичка агенција која ставља на располагање **брошуру** дужна је да у брошури наведе све податке из програма путовања.

- **скраћенице DMC и PCO** користи под прописаним условима.
- ангажује **представника на туристичкој дестинацији**, ако на дестинацији није ангажован пратилац, односно водич.
- уговори и документација морају бити на **српском језику**, у противном туристичка агенција је дужна да обезбеди њихов **превод**, оверен од стране овлашћеног лица.

Министар прописује ближе услове и критеријуме које треба да испуни дестинацијска менаџмент компанија и професионални организатор конгреса, начин рада, организовања, као и услове и поступак за остваривање права на коришћење скраћеница DMC и PCO.

Руководилац пословнице код организатора:

Има најмање вишу стручну спрему, односно стечено високо образовање на основним академским студијама у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова, основним струковним студијама, односно на студијама у трајању до три године, за рад код организатора путовања;

Односно, није више условљено врстом стручне спреме.

Након одузимања лиценце организатор путовања може да реализује само претходно продата и уговорена путовања, ако је за та путовања **обезбеђена прописана гаранција и ако се путник писаним путем са тим сагласи.**

Туристичке агенције по истеку рока од **36 месеци од дана одузимања лиценце**, поново могу поднети захтев за добијање нове лиценце.

Уводи се **обавеза за посредника** да се пре отпочињања обављања делатности **региструје у Регистар туризма.**

Синдикалне организације, удружења пензионера, феријалне, студентске, извиђачке и планинарске организације и установе социјалне и дечје заштите, као и друга удружења и организације, могу само за своје чланове, односно кориснике, у складу са својим статутом, организовати туристичко путовање или излет без сврхе стицања добити.

Прописани су бројни посебни услови:

- да доставе туристичкој инспекцији оснивачки акт и статут, податке о броју чланова, годишњи план путовања
- реализују само она путовања која су предвиђена Планом путовања и којима се остварују циљеви утврђени оснивачким актом, односно Статутом
- да свако путовање пријаве туристичкој инспекцији, најкасније пет радних дана пре отпочињања путовања

- доставе програм путовања са битним елементима, списак путника са доказом о чланству и др.
- да воде евиденцију уговора и сваког појединачног путовања, а садржај тих евиденција је веома сличне евиденцији ТА

Угоститељи:

Даје се могућност да јединица локалне самоуправе ближе уреди и пропише услове за угоститељски објекат у делу:

- уређење и опремање за **одвођење дима, паре и мириса** и других непријатних емисија, ради спречавања њиховог ширења у околину
- **заштите од буке** у објектима којима се емитује музика или изводи забавни програм
- Услови које треба да испуне угоститељски објекат, који се налази у **стамбеној згради**.

Надзор над применом закона у овом делу поверава се овлашћеном инспектору јединице локалне самоуправе.

Пословно име, фирма и други назив, назив огранка, простор ван пословног седишта или одговарајућа организациона јединица као и ознака пружаоца угоститељских услуга не може да садржи речи које указују на врсту угоститељског објекта.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе дужан је да у електронској форми, коју ближе одређује министар, **квартално доставља** министарству и Регистру туризма **евиденцију коначних решење о категоризацији** објекта домаће радности и сеоских туристичких домаћинстава.

Физичко лице може, у оквиру категорисаног сеоског туристичког домаћинства, да пружа угоститељске услуге **смештаја на отвореном** у привремено постављеној опреми за камповање до 20 камп парцела, за највише 30 гостију.

Простор, односно земљиште на коме се пружају услуге смештаја на отвореном **мора да испуњава прописане минималне техничке и санитарно-хигијенске услове**.

Локална туристичка организација, туристичка агенција, привредни субјекат или друго правно лице, са којим физичко лице има закључен уговор, дужна је **да за пријављене госте и пружену услугу изда прописан рачун**.

Поново се прописује да туристички водич, локални туристички водич и туристички пратилац сноси **трошкове полагања стручног испита**.

Прописани су услови:

- има држављанство Републике Србије;

- зна српски језик;
- има најмање средње образовање у четворогодишњем трајању;
- активно зна један страни језик;

Туристички аниматор и представник на туристичкој дестинацији мора да:

1) има најмање средње образовање у четворогодишњем трајању; 2) зна српски језик;

Представник на туристичкој дестинацији мора да има активно знање страног језика који је у употреби на туристичкој дестинацији.

Прописују се обавезе за “rent a car” агенције, да:

- на улазу у простор у коме обавља делатност видно истакне **пословно име и седиште**;
- истакне **радno време** и да га се придржава у свом пословању;
- да **држи решење** о упису у одговарајући регистар и уверење о евидентирању;
- **истакне цене услуга** које пружа и да их се придржава;
- за сваку пружену услугу **изда прописан рачун**;
- обавља делатност **са пажњом доброг привредника**.

Боравишна такса

Проширује се намена коришћења средства од наплаћене боравишне таксе, која средства ће се поред обезбеђивања информативно-пропагандног материјала, којим се промовишу туристичке вредности и културно наслеђе, обезбеђивања туристичке сигнализације и рад туристичко-информативних центара, користити **и за финансирање послова из члана 39. овог закона, односно за све послове које обавља ТО.**

Пенали

Јединица локалне самоуправе која је проглашена за **туристичко место I и II** категорије може својим актом да утврди туристичке зоне, туристичке дестинације и туристичке локације и да прогласи услове које:

- угоститељски објекат за **смештај врсте хотел и мотел** у тим зонама мора да испуњава у погледу стандарда и одређене категорије.

Актом се утврђује **и рок**, а у случају непоступања надлежни орган јединице локалне самоуправе доноси решење којим за то лице утврђује обавезу плаћања пенала.

Средства од наплаћених пенала приход су буџета јединице локалне самоуправе на чијој територији се налази објекат.

Средства од наплаћених пенала користе се за финансирање активности ТО, на исти начин као и боравишна такса.

Регистар туризма

У регистру туризма региструју се туристичке агенције - **организатори путовања** и туристичке агенције - **посредници**.

У регистру туризма евидентирају се и:

- Управљачи туристичких простора
- Дестинацијске менаџмент организације
- Дестинацијске менаџмент компаније
- Професионални организатор конгреса

Надзор над применом одредаба закона и прописа донетих на основу овог закона поверава се **и јединици локалне самоуправе преко овлашћених инспектора** у делу којим се уређује:

- Обављање угоститељске делатности у објектима домаће радиности, сеоском туристичком домаћинству и хостелу ако гости нису евидентирани, односно пријављени у складу са овим законом или физичка лица немају закључен уговор
  - Испуњеност прописаних услова и начина обављања угоститељске делатности у **објектима домаће радиности, сеоском туристичком домаћинству и хостелу**;
  - испуњеност прописаних услова у погледу уређења и опремања угоститељског објекта, који се односе на
- **одвођење дима, паре и мириса, као и других непријатних емисија**
- **објекте у којима се емитује музика или изводи забавни програм, а којима се обезбеђује заштита од буке**
  - **објекте који се налази у стамбеној згради**
  - Наплата и уплата боравишне таксе (као и пенала)

Казнене одредбе:

Није се ишло на поштравање казнене политике.

Приликом одмеравања казни, водило се рачуна да висина износа буде сразмерна врсти и тежини прекршаја.

Новина је да је **уведен прекршајни налог** и за одређене прекршајне санкције утврђени су новчане казне у фиксном износу.

Прелазне и завршне одредбе

- **Туристичке организације** су дужне да своје пословање, у делу који се односи на услове које треба да испуне директори, ускладе са одредбама овог закона **до 1.1.2017. године**.
- **Организације** из члана 46. став 1. овог закона дужне су да поступе у складу са одредбама овог закона у року од **30 дана** од дана ступања на снагу овог закона.
- **Посредник** је дужан да своје пословање у делу који се односи на обавезу прибављања решења о регистрацији у Регистар туризма усклади са одредбама овог закона у року од **шест месеци** од дана ступања на снагу овог закона.
- **Угоститељ** је дужан да своје пословање у делу који се односи на садржај **пословног имена**, фирме и другог назива, назива огранка, простора ван пословног седишта или одговарајуће организационе јединице као и ознаке пружаоца угоститељских услуга усклади са одредбама овог закона у року **од шест месеци** од дана ступања на снагу овог закона.